

BANKACILIK HUKUKU

**Bankaların Kuruluşu, Faaliyete
Geçmesi, Birleşme, Bölünme, Hisse
Değişimi**

Bankaların Kuruluşu

Banka Kuruluş İzni

- Banka olarak kurulmanın ilk koşulu BK md. 6'da yer alan esaslara göre **BDDKur'dan izin talep** etmektir.
- İzin talebinin nedeni ekonomik koşullara dayandırılmıştır.
- Bankaların faaliyetleri ülke ekonomisi ile yakın ilişki içersindedir.

- Diğer taraftan bankacılık faaliyetlerinin kamu hizmeti niteliğinde olduğu (Yürük, 2006: 17) görüşü bankaların kamu gözetimi altında olması yani kurulmalarından, faaliyete geçmelerine ve sona ermelerine kadar denetleyici ve düzenleyici kurumların gözetiminde olmalarını gerektirmiştir.

- BK md. 6/1'e göre bankaların kurulması ya da yurt dışında kurulu bankanın Türkiye'de şube açması izne tabidir.
- Kuruluş izni BDDKur tarafından verilmektedir. Bankalar BK'de belirtilen şartları taşıdıklarına yönelik belgelerle BDDKur'a başvurmak zorundadırlar.

- BDDKur kuruluş iznini değerlendirdiği toplantısında **en az beş üyenin aynı yöndeki görüşleriyle**, (uygun görülmesi halinde) bankanın kurulması kararını onaylar.
- BDDKur tarafından alınan karar, ilgililerine **3 ay içerisinde bildirilmek zorundadır** (BK, md. 6/2).
- BDDKur, yapılan kuruluş izin talebinde **eksiklikler bulması halinde** ilgililerine bu eksikliklerin **giderilmesini tebliğ eder** (BK, md. 6/2).

- Kuruluş izni talep edenler, **6 aylık süre içinde eksiklikleri gidermesi gerekmektedir** (BK, md. 6/2).
- Aksi takdirde BDDKur, bu süre sonunda **eksikliklerin giderilmediği gerekçesiyle başvuruyu geçersiz sayar** (BK, md. 6/2).

- BK md. 6/3 ve md. 6/4'te sırasıyla; Türkiye'de sadece kıyı (off-shore) bankacılığı faaliyetinde bulunmak isteyenler ile yurt dışında kurulu bankaların mevduat ve katılım fonu kabul etmek amacıyla temsilcilik açmaya yönelik isteklerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

- Hem kıyı bankacılığı hem de temsilcilik açmaya yönelik talepler de BDDKur'un iznine tabidir.
- Bu iki hükme paralel düzenlemeler BK md. 14'te yer almaktadır.
- Maddeye göre "*Türkiye'de kurulan bankaların, kıyı bankacılığı bölgeleri de dâhil olmak üzere yurt dışında şube veya temsilcilik açmaları, ortaklık kurmaları veya kurulmuş ortaklıklara katılmaları...*", BK'de "*...yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere...*" ve BDDKur tarafından belirlenecek usul ve esaslara uyulması şartıyla yine BDDKur'un iznine tâbidir.

- BK'nin bu düzenlemesine aykırı şekilde şube ve temsilcilik açılması hâlinde, ilgili bankaya 15.000 TL'den 50.000 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır (BK, md. 134/1-a)

- Bankaların kuruluş izin talebiyle birlikte kuruluş iznine yönelik teknik esaslar (gerekli bilgi ve belgeler ile diğer esaslar) Bankaların İzne Tabi İşlemleri İle Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmelik ile belirlenmiştir.
- Mezkûr yönetmelik md. 4'den md. 10'a kadar, bankaların kuruluşuyla ilgili detaylı düzenlemelere yer verilmiştir.

- Bankaların kuruluşu ile faaliyet izni almaları çeşitli şartlara bağlanmışken, kurulu olan ve faaliyet izni alan bankaların **Türkiye’de şube açmaları serbest bırakılmıştır** (BK, md. 13).
- Ancak, BK’de verilen bu özgürlük BDDKur’un belirleyeceği esaslar dâhilindedir.

- Ayrıca **şube açmak isteyen bankaların**; BK'de hükmedilen kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümleri dikkate alma yanında, **BDDK'ye bilgi verme zorunluluğu bulunmaktadır** (BK, md. 13).
- BK'nin bu düzenlemesine aykırı şekilde şube ve temsilcilik açılması hâlinde, ilgili bankaya 15.000 TL'den 50.000 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır (BK, md. 146/1-a).
- Uygulanan idari para cezası yanında düzenlemelere aykırı olarak yurt içinde açılan şube ve temsilcilikler, BDDK'nin talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli olmak kaydıyla kapatılabilir (BK md. 149)

Türk Ticaret Kanununa Göre Bankaların Kuruluşu

- Gerek dünyada gerek Türkiye'de bankacılık, sigortacılık ve kilit öneme sahip olan devlet faaliyetlerinde, özellikle sermaye gerektiren alanlarda, anonim tipte şirketleşmeye gidilmektedir (Bahtiyar, 2014: 131).

- Anonim Şirketler sermaye Őirketlerindedir.
- Sermaye Şirketlerinin kuruluş ve örgütlenmelerine yönelik hükümler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda (TTK'de) düzenlenmiştir.
- Anonim Şirketler; TTK'nin ticaret Őirketlerine yönelik ikinci kitabının dördüncü kısmında md. 329 ile md. 563 arasında ayrıntılı bir Şekilde düzenlenmiştir.

- Anonim Şirket TTK'de; sermayesi belirli ve paylara b6l6nm6Ő olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan (TTK, md. 329/1) ayrıca ortakların sadece taahh6t ettikleri sermaye payları ile ancak Şirkete karşı sorumlu (TTK, md. 329/2) olduğu, kanunen yasaklanmamış her t6rl6 ekonomik amaç ve konularda faaliyette bulunmasına izin verilen (TTK, md. 331) Şirket olarak tanımlanmaktadır.

- Anonim Şirketler, bankacılık, sigortacılık gibi kilit sekt6rlerde kurulduğundan, bu sekt6rlerde kurulan Şirketler (6rneğin bankalar) sermaye Őirketlerine y6nelik y6r6rl6kteki kanunlara ayrıca tabidirler.
- Dolayısıyla 6zel kanuna tabi bankalar ayrıca h6k6m bulunmayan hallerde TTK'ye tabidir (TTK, md. 330).
- Anonim Şirketler TTK md. 332'de belirtilen en az sermaye tutarına sahip olmak zorundadırlar.

- **Ticaret Bakanlığı** tarafından yayımlanan tebliğle anonim şirketlerin faaliyet alanları belirlenmiştir.
- Dahası, anonim şirket şeklinde kurulan bankalar, sigorta şirketleri, SPK'ya tabi kurum-kuruluşlar ve diğer benzeri şirketler **Ticaret Bakanlığı'nın** izni ile kurulur (TTK, md. 333).
- Benzer şekilde esas sözleşme değişiklikleri de aynı bakanlığın iznine tabidir (TTK, md. 333).

- Türkiye'de anonim şirketlerin kuruluşu ve ortaklığın tüzel kişilik kazanması, TTK'de öngörülen usul ve esasların tamamlanması şartına bağlanmıştır (Bahtiyar, 2014: 137).
- Bu süreçte öncelikle kurucuların her birinin imzasını taşıyan ana sözleşmenin hazırlanması gerekmektedir.
- Bu husus; TTK md. 335/1'de, *“şirket, kurucuların, kanuna uygun olarak düzenlenmiş bulunan, sermayenin tamamını ödemeyi, şartsız taahhüt ettikleri, imzalarının noterce onaylandığı esas sözleşmede, anonim şirket kurma iradelerini açıklamalarıyla kurulur”* şeklindeki hükmün gereğidir.

- En az bir ortakla kurulması mümkün anonim şirketlerde (TTK, md. 338), pay taahhüt edip esas sözleşmeyi imzalayan gerçek ve tüzel kişiler kurucu sıfatını kazanmaktadır.
- Ana sözleşmede bulunması gereken zorunlu ve ihtiyari hususlar TTK'de düzenlenmiştir.

- Yazılı şekilde yapılan ana sözleşme, bütün kurucular tarafından noter huzurunda imzalanması ardından (TTK, md. 339/1), şirket esas sözleşmesinin tamamı, bakanlık iznine tabi olan anonim şirketlerde bakanlık izninin alınmasını takiben, ortakların şirket kurma iradelerini açıkladıkları tarihi takip eden 30 gün içinde şirketin merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil edilir.
- Tescil, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde (TTSG'de) ilan edilir. Anonim şirketler, ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanmaktadırlar (TTK, md. 355/1).

- Anonim ortaklık, halka arz edilen ve edilmeyen ortaklık gibi iki farklı şekilde kurulabilir.
- Ortaklık payları halka arz edilen halka açık anonim şirketler SPKan md. 3/1-(e)'de “...*pay senetlerini halka arz eden ve arz etmiş sayılan ortaklıklar*” şeklinde tanımlanmıştır.

- Sermaye payları borsada işlem gören anonim ortaklıklar ile pay sahibi sayısı 500'ü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz olunmuş sayılır (SPKan, md. 16/1).
- Halka açık anonim şirketler ise kendi içerisinde; pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketler ve işlem görmeyen anonim şirketler şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutulur.

- Anonim ortaklıklar iki zorunlu organa sahiptirler.
- Bunlar; genel kurul ve yönetim kuruludur.
- Genel kurul; pay sahiplerinin kanundan doğan hak ve yetkilerini kullandığı bir organ olup (TTK, md. 407/1), şirketin geniş yetkilere sahip karar organıdır (Deryal, 2004:217).
- Anonim şirket genel kurulu, şirketin tüm pay sahiplerinin katılımıyla oluşan bir kurul niteliğindedir (Bilgili ve Demirkapı, 2012: 234).

- Yılda en az bir kez olağan olarak toplanan genel kurul, gerektiğinde ilgililer tarafından olağanüstü toplantıya çağırılabilir (Bilgili ve Demirkapı, 2013: 185).
- Bununla beraber genel kurul toplantılarının çağrılı yapılması esastır.
- Buna karşı çağrısız toplantı yapılacak istisnai haller de mevcuttur (bkz: TTK md. 416).
- Anonim ortaklıkların genel kurul toplantılarıyla ilgili diğer esaslara TTK md. 407'nin devam eden fıkralarında değinilmiştir.

- Kuruluş izni için **Ticaret Bakanlığı'ndan** izin alması gereken anonim ortaklıkların genel kurul toplantılarında bir bakanlık temsilci (TTK, md. 407/3), bir murahhas üye ile en az bir yönetim kurulu üyesi bulunması (TTK, md. 407/2) gerekmektedir.
- Genel kurulun, kanunda ve ana sözleşmede belirtilen hallerde şirkete yönelik kararlar alma yetkisi bulunmaktadır(TTK, md. 408/1).

- Diğer zorunlu organ olan yönetim kurulu; anonim şirketlerin yönetimi ve temsilini yerine getiren organdır (TTK, md. 365/1).
- Yönetim kurulu, anonim şirketin ve ona ait olan tüm malvarlığın ve işletmelerin sahibi konumunda olan daimi organdır (Deryal, 2004: 245).
- Anonim şirketlerde yönetim kurulu, esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşmaktadır (TTK, md. 359/1).

- Yönetim kurulu ile ilgili diğer esaslar TTK md. 359, md. 362, md. 368, md. 369 ve md. 390 ile düzenlenmiştir.
- Atanmış ya da seçilmiş yönetim kurulu üyeleri sicile tescil edilmek zorundadır (TTK, md. 359/2).
- Seçilen üyelerin görev süresi **en çok üç yıldır** ve esas sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, **üyeler yeniden seçilebilir** (TTK, md. 362/1).
- Yönetim kurulu bir kurul organ niteliğinde, istisnai haller hariç, genellikle toplantı yapmak suretiyle faaliyette bulunur.

- Ticari mümessil ve vekil atama hakkına sahip yönetim kurulunun (TTK, md. 368/1) üyeleri, özen ve bağılılıkla ödevlendirilmiştir (TTK, md. 369/1).
- Şirket ana sözleşmesinde hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanmakta ve karar almaktadır (TTK, md. 390/1)

- Yönetim kurulu üyeleri TTK'de çeşitli ödevlerle sorumlu tutulmuştur.
- Daha önce de belirtildiği üzere özen ve bağlılık (TTK, md. 369/1), bilgi alma ve inceleme hakkı (TTK, md. 392), müzakereye katılma yasağı (TTK, md. 393) bu ödevlerdendir.
- Benzer şekilde yönetim kurulu üyeleri; şirketle işlem yapma, şirkete borçlanma yasağı (TTK, md. 395) ve rekabet yasağı (TTK, md. 396) gibi mali yükümlerle de ödevlendirilmiştir.

Banka Kuruluş Şartları

- BK md. 7'de Türkiye'de kurulacak bankalara ilişkin şartlar yer almaktadır. Maddeye göre; bankalar **anonim şirket ticaret unvanıyla** kurulmak zorundadır (BK md. 7/1-a).
- Bu zorunluluk bankaların aynı zamanda BK'de hüküm bulunmayan hallerde, TTK'nin genel hükümlerine tabi olacağını göstermektedir.

- Bankaların hisse senetleri nakit karşılığı çıkarılmalı ve çıkarılan hisse senetleri nama yazılı olmalıdır (BK md. 7/1-b).
- Banka kurucularınının BK'de kurucular için aranan şartları taşımaları gerekmektedir (BK md. 7/1-c).
- Bankaların zorunlu organlarından biri olan yönetim kurulunda yer alacakların “...kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen niteliklere ve plânlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek meslekî tecrübeye haiz...” olmaları aranan şartlardandır (BK md. 7/1-d).

- Bankalara yönelik öngörülen şartlardan diğeri; banka faaliyet konularının, planlanmış malî, yönetim ve organizasyon yapısı ile uyumlu olmasıdır (BK md. 7/1-e).
- Bankanın ödenmiş sermayesi en az 30 milyon TL olmalıdır (BK md. 7/1-f).
- En az 30 milyon TL şeklinde belirlenen ödenmiş sermaye tutarı, kalkınma ve yatırım bankaları için 20 milyon TL olması kararlaştırılmıştır (BK md. 7/2).
- TTK hükümlerine göre hazırlanan ana sözleşmenin BK hükümlerine aykırılık taşımaması (BK md. 7/1-g) ve bankaların, BDDK denetimi için gereken şeffaf ve açık organizasyon yapısına ve şemasına sahip olması gerekmektedir (BK md. 7/1-h).

- Banka mali hesapları için öngörülen konsolide denetimini engelleyecek herhangi bir durumun ortaya çıkmaması diğer şartlardan biridir (BK md. 7/1-i).
- Bankaların mali konulara ilişkin yerine getirmesi gereken son şart ise; “...öngörülen faaliyet konularına ait iş plânlarını, kuruluşun malî yapısı ile ilgili projeksiyonlarını sermaye yeterliliğini de içerecek şekilde, ilk üç yıl için bütçe plânını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemi de dâhil olmak üzere ibraz etmesi” şeklinde düzenlenmiştir (BK md. 7/1-j).

Bankaların Ana Sözleşmesi

- Banka ana sözleşmesi; TTK'de hükmedildiği üzere kısaca anonim şirket kurma iradesini açıklamaya yönelik beyanı yansıtmalıdır.
- Anonim şirket ticaret unvanıyla kurulan bankaların kuruluşlarında hazırlayacakları ana sözleşmeleri hem TTK hem de BK hükümleri gereğince değiştirilebilir.
- Değişikliklerde BK hükümlerine göre BDDK'nin uygun görüşü aranırken (BK, md. 16/1), TTK hükümleri gereğince **Ticaret Bakanlığı'nın** izni aranmaktadır.

- BDDK'den izin alınmaksızın gerçekleştirilen ana sözleşme değişiklikleri banka genel kuruluna sunulamaz aynı şekilde genel kurulca değişiklik kabul edilse bile ticaret siciline tescil edilemez (BK, md. 16/1).
- Ana sözleşme değişikliğinin banka genel kuruluna sunulması için öncelikle BDDK'den onay talep edilir.
- BDDK başvuruyu 15 gün içinde cevaplandırmak zorundadır (BK, md. 16/1).
- Bankalar ana sözleşmelerinin güncel halini internet sayfalarından yayınlamaları gerekmektedir (BK, md. 16/2).
- Ana sözleşmede değişikliğe gidilmesi ardından bankalar, değişikliği 10 iş günü içerisinde internet sayfalarında güncellemeleri yasal zorunluluklardan biridir (BK, md. 16/2).

Banka Kurucularında Aranılan Şartlar

- Bankalar birer güven müessesesidirler.
- Bu sebeple bankalar, toplumun tüm kesimlerinden çeşitli sebeplerle edindikleri, sakladıkları mevduatların, hak sahipleri tarafından geri istendiği anda ödenmesini garanti altına almak zorundadırlar.

- Dolayısıyla bankalar hem yönetim açısından hem de mali açıdan istikrar ve güven sağlamak durumundadırlar.
- Bu nedenle banka kurucularının istikrar ve güven sağlayacak özelliklere sahip olmaları beklenir.
- Bu düşünceyle BK md. 8'de banka kurucularının taşınması gereken vasıflar sıralanmıştır.
- Bu şartların bazılarını daha önce BDDK ve TMSF'nin başkan ve üyeleri için aranan şartlarda değinilmiştir.
- BK md. 8'e göre banka kurucu ortaklarının taşınması gereken vasıflar şunlardır:

- Müflis olmamak,
- Konkordato ilân etmiş olmamak,
- Yeniden yapılandırma başvurusu tasdik edilmiş olmamak,
- Hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,
- Faaliyet izni kaldırılmış ya da fona devredilmiş kalkınma ve yatırım bankaları dâhil bankalarda nitelikli paya sahip olmamak veya kontrolü elinde bulundurmamak,
- Gerekli malî güç ve itibara sahip bulunmak,
- İşin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olmak,
- Tüzel kişi banka kurucusunun ait olduğu risk grubu ile birlikte ortaklık yapısının şeffaf ve açık olmak
- Tasfiyeye tabi tutulmuş banker olmamak,

- İradi tasfiye dışında, tasfiyeye tabi tutulan finansal kuruluşlarda nitelikli paya sahip olmamak veya kontrolü elinde bulundurmamış olmak,
- Ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi TMSF'ye intikal eden veya bankacılık yapma ve mevduat ve katılım fonu kabul etme izin ve yetkileri kaldırılan kredi kuruluşlarında nitelikli paya sahip olmamak veya kontrolü elinde bulundurmak ve bulundurmamış olmak,
- Taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar bile mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis cezası ile cezalandırılmış olmamak,
- Taksirli suçlar hariç olmak üzere 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlar uyarınca üç yıldan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmış olmamak
- Basit veya nitelikli zimmet, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal (kullanma) ve istihlâk (tüketme) kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama gibi suçlardan veya bu suçlara iştiraktan hükümlü bulunmamak.
- Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile devlet sırlarını açığa vurma, devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar, devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar, vergi kaçakçılığı suçlarından veya bu suçlara iştiraktan hükümlü bulunmamak.

- Görüldüğü üzere banka kurucularında aranan şartlar BK md. 8'de detaylı bir şekilde düzenlenmiş ve bankaların güven kurumu olmalarına yönelik kanaat yasa koyucu tarafından pekiştirilmiştir.

Banka Kuruluş İzninin İptali

- Bankalara BDDKur tarafından verilen kuruluş izninin hangi hallerde iptal olacağı BK md. 11'de sıralanmıştır.
- Maddeye göre bankaların (BK md. 11/1);
 - Kuruluş izninin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması,
 - Kuruluş izninin verildiği tarihten itibaren dokuz ay içerisinde faaliyet izni için başvurulmaması,
 - Kuruluş izninden vazgeçildiğinin beyan edilmesi,
 - İzin verilmesinde aranan şartların, faaliyete geçilinceye kadar kaybedilmesi,
 - Faaliyet izni alınmamış olması,
 - Bankanın bankacılık faaliyetlerinin tümünden kendi isteğiyle vazgeçmiş olması ya da iradi tasfiyenin tamamlanmış olması,
 - Devrolunan bankanın birleşme veya bölünme işlemlerinin tamamlanması,
 - Faaliyet izni kaldırılan bankanın tasfiye veya iflas takibatının tamamlanması hallerinden biri ile karşılaşılması durumunda bankanın kuruluş izni iptal edilir.

- İptal kararı BDDKur tarafından verilir.
- Kuruluş izninin verilmesi kararında olduğu gibi iptali kararında da **en az beş üyenin aynı yönde görüş bildirmesi** şart koşulmuştur (BK md. 11/2).

Yabancı Bankaların Türkiye'de Şube Açma Şartları

- BK md.6'da belirtildiği üzere; Türkiye'de kurulu bankalar yanında yurtdışında (yani kanuni merkezi yurtdışında) bulunan bankaların Türkiye'de faaliyette bulunmalarına izin verilebilir.
- Türkiye'de bankacılık faaliyetinde bulunacak yurtdışı merkezli bankaların şube açmaları çeşitli şartlara bağlanmıştır.
- Bu şartlar BK md. 9'da sıralanmıştır.

- Türkiye merkezli bir bankanın kuruluşu ile yurt dışında yerleşik bir bankanın Türkiye’de kuruluş izni almasına ve ilk şubelerini açmasına yönelik mevzuat hükümleri benzerlik göstermektedir (Köseoğlu, 2016: 142).
- Yurtdışı merkezli bankanın Türkiye’de şube açması öncelikle BDDKur’dan izin almasına bağlanmıştır.
- Ardından yurtdışı merkezli bankaların Türkiye’de şube açmaları için (BK, md. 9/1);

- “...
- *Yabancı bankanın kurulduğu ülkede;*
 - *Esas faaliyetlerinden yasaklanmamış olması,*
 - *Faaliyet gösteren yetkili denetim merciinin Türkiye'de faaliyette bulunulmasına yönelik olumsuz görüşünün olmaması,*
- *Yabancı bankanın ödenmiş sermayesinin Türkiye'ye tahsis edilen kısmının 30 milyon TL'den az olmaması,*
- *Yabancı banka müdürler kurulu üyelerinin, kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen şartları ve plânlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek meslekî tecrübeyi haiz olmaları,*
- *İzin kapsamındaki faaliyet konularına ait iş plânlarını, ilk üç yıl için bütçe plânını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmesi,*
- *Dâhil olduğu grubun ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması”*
- **şartlarını topyekun taşımaları gerekmektedir.**

- Bu şartlar dışında Türkiye'de şube açmak isteyen yurtdışı merkezli bankanın bağlı bulunduğu ülkenin yerel düzenlemelerine aykırılık göstermesi sonucunda faaliyeti yasaklanmış bankacılık alanlarında Türkiye'de faaliyette bulunmasına izni verilmez (BK, md. 9/2).

Bankaların Faaliyete Geçmesi

- Kuruluş izni alan bankalar ayrıca **faaliyet izni almak zorundadır** (BK md. 10/1).
- Aynı şekilde **yurtdışı merkezli bankalardan** Türkiye'de şube açma izni almış olanların da **faaliyet izni alma zorunlulukları** bulunmaktadır (BK md. 10/1).
- Faaliyet izni de kuruluş izni gibi **BDDKur tarafından verilmektedir.**
- Faaliyet izni için BDDKur'a **bir beyanname ile başvurulur** (BK md. 10/1).

- Bankalara BDDKur tarafından verilen faaliyet izinleri **RG'de yayımlanır** (BK md. 10/1).
- Bankalar **kuruluş izninin verildiği tarihten itibaren 9 ay içerisinde** faaliyet izni için başvurmak zorundadırlar (BK md. 11/1-b). BDDKur tarafından verilecek faaliyet izni; ilk faaliyet izin başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren **en geç 3 ay içinde** sonuçlandırılmalıdır (BK md. 10/1).

- Faaliyet izninin verilmesi için bankalar, mevzuatta belirtilen **şartları taşımaları ve bunu belgelendirmeleri** gerekir (BK md. 10/2).
- **Şartları taşımayan bankalara** BDDKur tarafından eksikliklerin giderilmesi için **6 ayı geçmemek üzere süre** verilir (BK md. 10/2).
- Eksikliklerini tamamlayarak bu süre içinde yeniden başvuranların, yapılan incelemeler ardından; ya talepleri uygun görülerek faaliyet izni kendilerine verilir ya da talepleri uygun bulunmayarak verilen banka kuruluş izinleri de geçersiz sayılarak, sonuç başvuranlara tebliğ edilir (BK md. 10/2).

- Faaliyet izni almak için gereken şartlar BK md. 10/2'de sıralanmıştır.

- Sırasıyla bu şartlar aşağıdaki gibidir.
 - Sermayesinin nakit olarak ödenmiş ve nakit ödenen sermayenin plânlanan faaliyetleri gerçekleştirebilecek düzeyde olması,
 - BK’de hükmedilen en az 30 milyon TL sermayenin % 10’u tutarındaki sisteme giriş payının en az dörtte birinin (30 milyon x % 10 x ¼ = **750 bin TL’nin**) **TMSF hesabına yatırıldığına dair belgenin** sunulması,
 - Banka faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunun sağlanması ve yeterli personel ve teknik donanıma sahip olması,
 - Yöneticilerinin, kurumsal yönetim hükümlerinde belirtilen niteliklere haiz olması gerekmektedir.

- Bu şartlar yanında banka faaliyet izinlerinin verilmesinde **BDDKur'a takdir yetkisi tanıdığıdır.**
- Bu yetki kapsamında BDDKur, bankaların faaliyet konularını yürütebilecek yeterliliğe sahip olup olmadıkları konusunda taktiren karar vermektedir (BK md. 10/2-e).

- Yukarıda ödenmesi gereken sisteme giriş payına ilişkin belgenin BDDKur'a sunulması gerektiği, şartlardan biri olarak düzenlenmiştir ($30 \text{ milyon} \times \% 10 \times \frac{1}{4} = 750 \text{ bin TL}$) (BK md. 10/2-b).
- Kalan kısmın (**$30 \text{ milyon} \times \% 10 \times \frac{3}{4} = 2.250 \text{ bin TL'nin}$**) ödenmesi için BDDKur bir ödeme planı belirler.

- Faaliyete geçme izni talep eden bankalar ayrıca, bankanın faaliyete geçiş tarihinden itibaren geçerli olacak bu plana göre, **demelerin TMSF'ye yapılacağı yönünde bir taahhüt hazırlayarak BDDKur'a sunması gerekmektedir (BK md. 10/3).**
- **Sisteme giriş payı** bir kez için alınmakta ve ödenmesinden **banka hissedarları (ortakları) müteselsilen sorumlu** tutulmaktadır (BK md. 10/3).

Banka Faaliyet İzninin Kaldırılması

- Banka kuruluş izni ile banka faaliyet izninin **farklı işlevleri bulunmaktadır.**
- Kuruluş izninde anonim şirket unvanıyla kurulan bankanın tüzel kişilik kazanması sağlanırken, **faaliyet izninde bankanın sektörde faaliyette bulunmasına ilişkin izinler** verilir.
- **Bu nedendir ki; kuruluş izni BK'de öngörülen şartların kaybedilmesiyle iptal edilebilir.**

- Buna karşın **faaliyet izni** yine BK'de öngörülen şartların kaybedilmesiyle **ya iptal edilir ya da sınırlanır.**
- Bu **sınırlama** ancak bankaların **faaliyet alanlarına ilişkin olarak gerçekleşir.**
- Örneğin **saklama hizmetlerinin ya da kredi kullandırma haklarının sınırlaması,** faaliyet iznin sınırlamasına örnek verilebilir.

- Bu açıdan kanunda faaliyet izninin iptali ve sınırlandırılması hali ayrı ayrı düzenlenmiştir.
- **Faaliyet izninin iptalini** gerektiren haller şunlardır (BK, md. 12/1):
 - Faaliyet izninin gerçeğe aykırı beyanla alınmış olması,
 - Faaliyet izninin alınmasından itibaren 6 ay içinde faaliyete geçilmemesi,
 - Faaliyet izninin alınmasından itibaren 1 yıl içinde kesintisiz 6 ay süreyle faaliyette bulunulmamış olmasıdır.

- **Faaliyet izninin sınırlandırılmasını** gerektiren haller ise şunlardır (BK, md. 12/1):
 - Faaliyet izninin alınmasından itibaren bir ay içerisinde bağlı olacağı kuruluş birliğine (yani TBB veya TKBB'ne) üye olunmaması,
 - Kuruluş şartlarından biri olan sisteme giriş payının kalan taksitlerinin TMSF'ye ödenmemiş olması,
 - Bu iki yükümlülüğün BDDK tarafından yapılan uyarıya rağmen yerine getirilmemesi şeklindedir.

- Bu şartların ihlal edilmesi halinde ilgili bankaların **mevduat ve katılım fonu kabulü dışındaki faaliyet konuları** BDDKur tarafından **tek tek sınırlanabilir** (BK, md. 12/1).
- BDDKur'ca alınan faaliyet izninin kaldırılması ya da sınırlandırılması kararı **RG'de yayımlanarak ilgili bankaya tebliğ edilmektedir** (BK, md. 12/2).

- Merkezi Türkiye’de kurulu bankalar yanında **yurtdışı merkezli** bankaların Türkiye’deki **şubelerinin faaliyet izninin kaldırılması ya da sınırlandırılması mümkündür.**

- **Yurtdışı merkezli bankanın** kurulu bulunduğu ülkede herhangi bir nedenle;
 - Faaliyet izninin kaldırılması,
 - Faaliyetlerinin durdurulması,
 - İflas veya tasfiyelerine karar verilmesi veya konkordato ilân etmeleri hâlinde,bunların **Türkiye'deki şubelerinin faaliyet izinleri BDDKur tarafından kaldırılır** (BK, md. 12/3).

- BK md. 12/4 ile faaliyet izinlerinin kaldırılması konusunda kredi kuruluşlarına yönelik farklı bir hüküm getirilmiştir.
- Kredi kuruluşlarının mevduat ve katılım fonunun kabulüne yönelik **faaliyetlerinin sınırlandırılması** onların **faaliyet izinlerinin kaldırılması hükmündedir** (BK, md. 12/4).

Bankaların Sermaye Artırımları

- Anonim türde şirketleşen bankalar çeşitli sebeplerden ötürü **sermayelerini artırabilirler.**
 - Bankaların
 - iş hacimlerinin genişletilmek istenmesi,
 - sermayenin çeşitli nedenlerle azalması,
 - kuruluş sırasında sağlanan asgari 30 milyon TL'lik sermayenin iş kapasitesini karşılayacak düzeyde olmaması
- sermaye artırım sebeplerine** örnek gösterilebilir.

- Bankaların sermaye artırımlarında, **kendi iç kaynaklarına başvurmadan sermayenin nakden ödenmesi** önemli şartlardan biridir (BK, md. 17/1).
- Banka sermaye artırımını **muvazaadan arındırılmış**, mevzuatla izin verilen kaynaklardan sağlanmak zorundadır (BK, md. 17/1).
- Sermaye artırımları **ticaret siciline tescil edilmeden önce BDDK'den uygun görüş alınmak zorundadır** (BK, md. 17/1).
- BK md. 17'de ve bu maddeye ilişkin olarak BDDKur tarafından belirlenen **esaslara aykırı olarak artırılan sermaye öz kaynak hesabında dikkate alınmayacaktır** (BK, md. 17/2 ve 3).

Bankaların Birleşme, Bölünme, Hisse Değişimi

Türk Ticaret Kanununda Birleşme, Bölünme, Hisse Değişimi

- Sermaye şirketlerinin birleşme, bölünme ve hisse değişimi ile ilgili **genel hükümler** esasen **TTK'de** düzenlenmiştir.
- TTK'de yer alan düzenlemelere karşın özel kanun hükümleri TTK'ye aykırı olmadığı sürece geçerli sayılacaktır.

- **Birleşme;** “...iki veya daha fazla şirketin birleşerek yeni bir şirket kurmaları veya bir şirketin mevcut diğer bir şirkete *devredilmesi...*” (Pehlivan, 2010:282) olarak tanımlanabilir.
- Tanımdan da anlaşılacağı üzere **birleşmenin iki şekilde gerçekleşmesi** mümkündür.
- Bunlardan ilkinde **birleşecek şirketlerin infisah ederek yeni bir şirket kurmaları** söz konusudur.

- Dięer Őekilde ise; **bir veya daha fazla Őirketin** hali hazırda mevcut bulunan **bir Őirket bünyesine katılmaları yani devralınmaları** (Pehlivan, 2010:283) ile birleŐme gerćekleŐir.
- Birleşme halinde **birleŐmeyi kabul eden Şirket “devralan”, birleşme talebinde bulunan yani katılan Şirket ise, “devrolan”** Şirket Şeklinde adlandırılır (TTK, md. 136/2).

- Anonim şirketler **tam ve kısmi olmak üzere iki şekilde bölünebilir** (TTK, md. 159/1).
- **Tam bölünmede, *bölünen şirket malvarlığı bölümlere ayrılarak diğer şirketlere devredilir, devredilen şirket varlıkları karşılığında, diğer şirketin payları bölünen şirketin ortakları tarafından iktisap edilir*** (TTK, md. 159/1-a).

- Tam bölünmede bölünen şirket infisah etmiş kabul edilerek unvanı ticaret sicilinden silinir (TTK, md. 159/1-a).
- Diğer bölünme hali olan **kısmi bölünmede, bölünen şirketin tüm malvarlığı bölünmeye konu edilmez.**
- Yani bölümlere ayrılan malvarlığının **bir veya birden çok kısmı diğer şirkete devrolunur** (TTK, md. 159/1-b).

- Burada önemli husus tam bölünmede olduğu gibi bölünen şirketin infisah etmemesidir.
- Yani **bölünen şirket ticari hayatına devam** etmektedir.
- Kısmi bölünmede **bölünen şirketin ortakları**, şirket mal varlığını **devralan şirketin paylarına ve haklarına sahip olur.**
- Yasa koyucu, kısmi bölünmede ayrıca yavru şirket kavramına yer vermiştir (TTK, md. 159/1-b).
- Mal varlığının belirli bölümleri devrolan ve ticaret hayatına devam eden şirketin bir kısım mal ve hakkını devir alan şirketin **yavru şirketi konumuna geçmektedir**(TTK, md. 159/1-b).

- Hisse değişimi tanımına TTK'de yer verilmemiştir. Buradan hisse değişiminin bölünme kapsamında düşünülmesi gerektiği sonucuna varılır.
- Ancak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu md. 19/3-(c)'de hisse değişimi; *“...bir sermaye şirketinin, diğer bir sermaye şirketinin hisselerini, bu şirketin yönetimini ve hisse çoğunluğunu elde edecek şekilde devralması ve karşılığında bu şirketin hisselerini devreden ortaklarına kendi şirketinin sermayesini temsil eden iştirak hisselerini vermesi...”* şeklinde tanımlanmıştır.

- Hisse değişiminin bu kapsamda kabul edilebilmesi için;
 - Devralan kurumun sermaye Şirketi olması,
 - İştirak hisseleri devredilen kurumun sermaye Şirketi olması,
 - Devralan kurumun diğer Şirketin hisselerini yönetim ve hisse senedi çoğunluğunu elde edecek Şekilde devralması,
 - İştirak hisseleri devredilen kurumun ortaklarına devralan kurumun kendi sermayesini temsil eden iştirak hisselerinin verilmesi gerekmektedir.

- Aslında bu hususlar hisse değişiminin tanımında yer alan özellikler olarak kabul edilebilir.
- Son olarak şunu belirtmekte yarar vardır.
- BK md. 19'da yürürlükten kaldırılmış (mülga) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimine yönelik hükümlerinin bankalar için uygulanamayacağı yönündeki düzenlemedir.

- Mülga 6762 sayılı kanun sonrasında yürürlüğe giren 6102 sayılı kanunun birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimine yönelik hükümlerinin bankalar için uygulanıp uygulanamayacağı, yapılacak bir düzenlemeyle giderilmesi gereken önemli bir konudur.

Bankaların Birleşme, Bölünme, Hisse Değişimi

- Bankaların birleşme, bölünme hisse değişimine yönelik kavramlara **yönetmelik düzeyinde tanımlar** getirilmiştir.

- Bankaların Birleşme, Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hakkında Yönetmelik (**Birleşme, Bölünme, Devir, Hisse Değişimi Hakkında Yönetmelik - BBHY**) md. 4/1-b'de; *“...Bir bankanın, bir veya birden fazla banka ya da finansal kuruluş ile **tüzel kişilikleri sona ermek suretiyle** tüm hak ve alacakları ile mevduat veya katılım fonları dahil **tüm borç ve yükümlülüklerinin yeni kurulacak bir bankaya devri...**”* şeklinde tanımlanmıştır.

- **Bölünme ise;** “...*bir bankanın tüzel kişiliği sona ermek kaydıyla tüm malvarlığının bölümlere ayrılmak suretiyle birden fazla banka, finansal kuruluş veya diğer anonim şirketlere devredilmesi şeklindeki tam bölünmeyi veya bir bankanın malvarlığının bir veya birden fazla bölümünün bankanın infisah etmesine neden olmayacak şekilde banka, finansal kuruluş veya diğer anonim şirketlere devredilmesi ve banka ortaklarının bu suretle, devralan bu şirketlerdeki payları ve hakları iktisap etmesi şeklindeki kısmi bölünmeyi...*” (BBHY, md. 4/1-c) ifade etmektedir.

- Aynı maddenin devam eden fıkrasında ise devir tanımlanmaktadır.
- Buna göre **devir**; *“...bir bankanın tüzel kişiliği sona ermek kaydıyla bütün aktif ve pasifi ile birlikte diğer hak ve yükümlülüklerini diğer bir bankaya devretmesini veya diğer bir veya birden fazla bankayı bütün aktif ve pasifi ve diğer hak ve yükümlülükleri ile birlikte...”* devralmasıdır (BBHY, md. 4/1-ç).

- **Hisse değişimi**, “...bir bankanın diğer bir banka ya da finansal kuruluşun hisselerini, söz konusu banka veya finansal kuruluşu kontrol edecek şekilde devralması ve karşılığında söz konusu banka veya finansal kuruluşun ortaklarına kendi sermayesini temsil eden hisselerin...” (BBHY, md. 4/1-f) verilmesidir.

- Türkiye’de faaliyet izni alan bankaların yukarıda tanımları da verilen birleşme, bölünme, devir ve hisse değişim talepleri **BDDKur’un iznine tabidir** (BK, md. 19; BBHY, md. 5/1).
- BDDKur’ca verilen **izin** ilgili bankalarca (genel kurullarında karar almaları suretiyle) **3 ay içerisinde kullanılması gerekmektedir** (BK, md. 19; BBHY, md. 6/1).

- **3 aylık süre hak düşürücü süre** olduğundan, hakkın kullanılmaması halinde yani gerekli işlemlerin tamamlanmaması halinde verilen **izin geçersiz olur** (BK, md. 19; BBHY, md. 6/1).
- Dolayısıyla bu hakkın kullanımı için **yeniden izin alınması gerekmektedir** (BBHY, md. 6/1).

- Bankaların öngöreceklere birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi kararlarına ilişkin **bilançolar ve sözleşme taslakları** banka/bankaların **genel kurulunun/kurullarının onayına sunulur** ve genel kurulda/kurullarında ana sözleşmelerinde öngörülen nisaplara göre oylanır (BBHY, md. 7/1; md. 11/1; md. 15/1; md. 19/1).

- Bankaların ana sözleşmelerinde nisap öngörülmemiş ise, genel kurulda/kurullarında esas veya çıkarılmış sermayenin çoğunluğunun temsil edilmiş olması şartıyla, **mevcudun çoğunluğu ile karar alınır** (BBHY, md. 7/1; md. 11/1; md. 15/1; md. 19/1).

- Alınan karar yanında; birleşme, devir, bölünme veya hisse değişiminin tamamlanması adına (ana sözleşme taslaklarının düzenlenmesi ve imzalanması gibi) **işlemlerin yürütülmesi için banka yönetim kuruluna/kurullarına yetki verilir** (BBHY, md. 7/2; md. 11/2; md. 15/2; md. 19/2).
- Yönetim kurulunca/kurullarınca hazırlanacak ana sözleşmeler **7 gün içinde BDDK'ye gönderilir** (BBHY, md. 10/1; md. 14/1; md. 18/1; md. 21/6).
- BDDKur'ca uygun görülen işlem sonrasında verilen **faaliyet iznine ilişkin karar RG'de yayımlanır** (BBHY, md. 10/2; md. 14/2; md. 18/2).
- Yayımı izleyen 7 gün içinde (genel kurul kararı, ana sözleşme gibi) tescile tabi belgeler bankanın/bankaların kayıtlı olduğu **ticaret siciline kaydolunarak ilan edilir** (BBHY, md. 10/2; md. 14/3; md. 18/3).

- Bankaların birleşme veya devir işleminin kesinleşmesini takiben, **devredilen kuruluşun tüm aktif ve pasifleri ile diğer hak ve yükümlülükleri devralan bankaya geçer ve devredilen kuruluş infisah eder** (BK, md. 19).
- İnfisah eden kuruluşun unvanı **ticaret sicilinden silinir** (BK, md. 19).
- Diğer taraftan **TMSF'ye devredilen bankalar için** BK'nin devir bölünme ve hisse değişimine yönelik **hükümleri uygulanmaz** (BBHY, md. 2/2).

Bankaların Sermaye Paylarına Sahip Olmaları ve Devirleri

- Banka hissedarlarının sahip oldukları nitelikli paylara ve bu payların edinilmesi ya da devirlerine ilişkin hükümler BK md. 18'de detaylı bir şekilde düzenlenmiştir.
- Yasa koyucu maddede pay sahipliğine yönelik olarak **doğrudan ya da dolaylı pay sahipliği** kavramlarına değinmiştir.

- **Doğrudan pay sahipliği**, bir gerçek ya da tüzel kişinin hiç bir aracı kişi ya da kurum olmaksızın banka hissedarı olması şeklinde kabul edilmelidir.
- **Dolaylı pay sahipliği ise**; bankaya ortak olan bir kişi ya da kuruluşa ortak olunması sebebiyle hak sahibi olunan payı ifade edilmektedir.

- Dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesine ilişkin esaslar hem gerçek kişiler hem de tüzel kişiler için ayrı ayrı BK md. 5’de düzenlenmiştir.
- Buna göre; “...*bir gerçek kişi ile eş ve çocuklarına ve bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları ortaklıklara veya bu kişi veya ortaklıkların ayrı ayrı veya birlikte kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte dikkate alınır*”.
- Tüzel kişilerde ise; “...*bunlara ait paylar ile bunların kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte hesaplanır*”.

- ~~• Bankaların devri ise; BBHY’de, “...bir bankanın tüzel kişiliği sona ermek kaydıyla bütün aktif ve pasifi ile birlikte diğer hak ve yükümlülüklerini diğer bir bankaya devretmesini veya diğer bir veya birden fazla bankayı bütün aktif ve pasifi ve diğer hak ve yükümlülükleri ile birlikte devralması...” şeklinde tanımlanmıştır (BBHY, md. 4/1-ç).~~

- Dolaylı ya da doğrudan pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişilerin sahip oldukları **payların edinimi ya da devir (satın) alınması** farklı koşullarda **BDDKur'un iznine tabi tutulmuştur** (BK md. 18/1 ve md. 18/6).
- BDDKur'un **izni olmaksızın gerçekleşen devirler (satışlar) yaptırıma tabidir.**

- Bu **yaptırım**; bankaların temettü hariç **ortaklık haklarının kullanılamaması**, bu hakların **TMSF'ye devredilmesi** şeklindedir.
- Ayrıca başka bir yaptırım, **idari para cezasının uygulanmasıdır**.
- Yukarıda ifade edilen farklı koşullar şunlardır:

- Bir bankada doğrudan veya dolaylı pay sahipliği yoluyla sermayenin % 10 ve daha fazlasını temsil eden payların edinilmesi (BK md. 18/1),
- Bir ortağa ait doğrudan veya dolaylı payların sermayenin % 10, % 20, % 33 veya % 50'sini aşması sonucunu veren payların edinilmesi (BK md. 18/1),
- Bir ortağa ait payların, % 10, % 20, % 33 veya % 50 altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri (BK md. 18/1) **BDDKur iznine tabidir.**

- % 10, % 20, % 33 veya % 50'lik sınırlara bakılmaksızın yönetim kuruluna veya denetim komitesine **üye belirleme imtiyazı veren payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihracı** (BK md. 18/2) **BDDKur iznine tabidir.**
- BDDKur'un izni olmaksızın gerçekleşen işlemlerde bankaya 5.000 TL'den 15.000 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır (BK, md. 146/1-b).

- Pay edinimlerine getirilen şartlardan biri de; payı devir alan tarafın **TMSF'ye ödemek zorunda olduğu devir payı tutarıdır** (BK md. 18/3).
- Devir payı, **devir alınan payların nominal değerinin % 10'u** kadardır (BK md. 18/3).
- Devredilen paylar usulen **pay defterine kaydolunur.**

- Kayıt edilecek payların **izin alınmadan pay defterine kaydedilmesi hükümsüzdür.**
- Aynı şekilde banka **ortak sayısını beşten daha az kişiye düşürecek pay devirlerinin kayıtları da hükümsüz** kabul edilmektedir (BK, md. 18/4).

- Payların değişmesine ilişkin elde edilecek oy hakları ile hisseler üzerinde oluşacak intifa hakkı tesisleri de BK'nin md. 18 hükümlerine tabi tutulacaktır (BK md. 18/4).
- Son olarak BK md. 18/4 **aykırı şekilde pay defterine pay kaydeden bankaya 5.000 TL'den 15.000 TL'ye kadar** idari para cezası uygulanır (BK, md. 146/1-b).

- Pay edinimlerine ya da devirlerine karşı getirilen **başka bir koşul ise; nitelikli paya sahip olan ortakların haiz olması gereken niteliklere** yönelik olarak düzenlenmiştir.
- BK md. 18/5'te nitelikli pay sahiplerinin **kurucularda aranan şartları taşımaları gerektiğine** hükmedilmiştir.

- Bunun yanı sıra aynı fıkrayla; hali hazırda nitelikli paya sahip olanların **kurucularda aranan şartları kaybetmesi halinde**, bunların ancak **temettü haklarından yararlanacakları, oy hakkı vb. diğer haklardan mahrum kalacakları** kabul edilmiştir (BK, md. 18/5).

- Mahrum kalınan hakların kullanılması konusundaki yetki, BDDK'nin bildirimine üzerine TMSF'ye devredilmektedir (BK, md. 18/5).
- Ayrıca BK md 18/5 ile; nitelikli pay sahibi olmakla birlikte kurucularda aranan şartları kaybedenlerin, sermaye paylarının (doğrudan ya da dolaylı olsun) %10'un altına düşmesi halinde rüçhan haklarını kullanamayacakları öngörülmüştür.

- BK md. 18/1, md. 18/2 ve md. 18/4'e aykırı olarak pay edinen **gerçek ya da tüzel kişiler 5.000 TL'den 15.000 TL'ye kadar idari para cezasıyla cezalandırılır** (BK, md. 147/1-a).
- Bu başlık altında görüldüğü üzere, pay edinimine yönelik hükümlere aykırı davranılması halinde **hem bankaya hem de buna neden olan gerçek ya da tüzel kişilere idari para cezası** uygulanmaktadır.